

Andrzej Nowakowski, Bogdan Łuczak, Mariusz Mielczarek

Wyszembork, woj. olsztyńskie. Stanowisko 3

Informator Archeologiczny : badania 19, 183-184

1985

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

TORUŃ
ul. Kopernika 11/13

PP Pracownie Konserwacji Zabytków
Pracownia Archeologiczno-Konserwatorska
Oddział w Toruniu

Badania prowadziła mgr M. Szczepanik. Finansował Urząd Miejski, Wydział Gospodarki Komunalnej, Biuro Odnowy Zespołu Staro-miejskiego w Toruniu. Drugi sezon badań. Późne średniowiecze i czasy nowożytne.

Kontynuowano badania na zapleczu działek przy ul. Kopernika 11/13. Prace prowadzono w wykopie o powierzchni 16 m².

Na niewielkiej powierzchni odsłonięto narożnik konstrukcji drewnianej oraz pojedyncze elementy drewniane należące do warstw średniowiecznych datowanych roboczo na XIV-XV w. Warstwy późnośredniowieczne, zalegające pod nawarstwieniami nowożytnymi wystąpiły na głębokości 1,1-1,5 m od powierzchni. Nawarstwienia średniowieczne zostały częściowo zniszczone przez wkopy pod budowlę nowożytną, oraz wapiennik. Całec wystąpił na głębokości 3,12-3,32 m od powierzchni.

Uzyskany materiał ruchomy to: skarbonka gliniana, fragmenty kółeczka ze szkła /moneta przedmiotowa/, moneta Zygmunta III Wazy /1676 r./, fragmenty naczyń glinianych oraz fragmenty wyrobów ze skóry, żelaza, szkła i drewna.

Wyniki tegorocznych badań potwierdzają przypuszczenie, że obiekt nr 1 /okrągła budowla ceglana odsłonięta w ubiegłym roku/ jest najstarszym reliktem architektury murowanej na tym stanowisku. Ostateczną odpowiedź dotyczącą chronologii i funkcji obiektu będzie można uzyskać po całkowitej eksploracji jego wypełnienia.

Badania będą kontynuowane.

WIELEN
woj. piłskie
Zamek

patrz
wczesne średniowiecze

WSCHOWA
woj. leszczyńskie
Rynek 12-13

PP Pracownie Konserwacji Zabytków
Pracownia Archeologiczno-Konserwatorska
Oddział we Wrocławiu

Badania prowadzi zespół w składzie: dr Jerzy Romanow, mgr Wiesław Piszczalowski, mgr Zbigniew Lissak, mgr Romuald Piwko, mgr Wojciech Chudy. Finansował WOAK w Lesznie. Pierwszy sezon badań. Fragment drewnianej zabudowy miejskiej /XIV-XV w./.

Badania miały charakter ratowniczy. Wykop założono w miejscu przyszłej inwestycji budowlanej. Przebadano powierzchnię około 70 m² na głębokość do 250 cm od współczesnego poziomu terenu.

Na głębokości 220 cm wystąpiła warstwa konstrukcji drewnianych średniowiecznej zabudowy rynku. W warstwie tej wydzielono dwa budynki, jeden silnie zniszczony o konstrukcji zrębowej, drugi o konstrukcji sumikowo-lątkowej. W budynku drugim wystąpiły dwie warstwy podłogi ułożonej na legarach. Między budynkami znajdowało się dno beczki o średnicy 120 cm, od którego odchodził fragment wydrążonego w belce korytha, pełniącego funkcję rury odpływowej. Na dnie beczki znaleziono kilka skrawków skóry. Można przypuszczać, że zespół ten stanowi pozostałość średniowiecznej garbarni.

W części południowo-zachodniej wykopu odkryto równoległe leżące belki i drancie, mogące stanowić fragment traktu komunikacyjnego. Zabytki ruchome stanowiły przede wszystkim fragmenty ceramiki i kości, znaleziono również przedmioty metalowe, drewniane oraz skrawki skór. Wstępne datowanie pozwala umiejscowić relikty odkrytej zabudowy w XIV, XV w.

Materiały będą przekazane Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków Archeologicznych w Lesznie.

Badania będą kontynuowane.

WYSZEMBORK
woj. olsztyńskie
Stanowisko 3

Polska Akademia Nauk
Instytut Historii Kultury Materialnej
Zakład Archeologii Polski Środkowej
w Łodzi

Badania prowadziła ekipa pod kierunkiem doc. dr. hab. Andrzeja Nowakowskiego. W jej skład wchodził: dr Bogdan Łuczak /antropolog Uniwersytetu Łódzkiego/ i mgr Mariusz Mielczarek /autor sprawozdania/. Finansował WKZ w Olsztynie. Pierwszy sezon badań wykopaliskowych. Gródek średniowieczny.

Założono wykop w zachodniej części obiektu. Jeden jego kraniec ułożony był u podnóża nasypu /częściowo poza nim/, drugi zaś obejmował szczyt i fragment zagłębienia w centralnej części nasypu. Eksploatację prowadzono warstwami mechanicznymi o miąższości 10 cm. Wypełnisko wykopu stanowiła twarda glina o barwie szło-brunatnej.

W VI warstwie mechanicznej odnotowano na koronie nasypu fragmenty spalonego drewna. Grubość warstwy spalenizny wynosiła 2-3 cm. Ponieważ nie zaobserwowano śladów wkopu, stratygraficzny związek spalonego drewna z glinianym nasypem zdaje się nie ulegać wątpliwości.

Wydobyto kilka mało charakterystycznych fragmentów ceramiki z okresu rzymskiego /w pobliżu osady z tego czasu/ i późnośredniowiecznej. Były to jedyne zabytki ruchome odkryte podczas badań.

Badania będą kontynuowane.

ZAWALÓW, gm. Młaczyn
woj. zamojskie
Stanowisko 1

Muzeum Okręgowe
w Zamościu

Badania prowadził mgr Andrzej Urbański. Finansował WKZ w Zamościu. Pierwszy sezon badań. Grodzisko stożkowate - XIV-XVII w.

Obiekt położony jest na lewym brzegu rzeki Sintochy. W jego skład wchodzi kopiec o średnicy około 50 m u podstawy i wysokości około 4 m otoczony fosą o szerokości około 6 m i wałem ziemnym wysokości 1,5 m. W bezpośrednim sąsiedztwie kopca od strony południowej w kierunku rzeki znajduje się nasyp ziemny w formie trójkąta oddzielony od kopca fosą. Obecnie po melioracji teren grodziska użytkowany jest jako pastwisko. Celem badań było rozpoznanie umocnień obronnych i ewentualnej zabudowy kopca oraz uzyskanie materiałów pozwalających na datowanie obiektu. Założono 6 wykopów sondażowych o łącznej powierzchni 69 m². W wykopie na szczycie kopca na głębokości około 150 cm zarejestrowano warstwę spalenizny i popiołu będącej przypuszczalnie śladem po drewnianym budynku, który się tu znajdował. Brzegi fosy umocnione były za pomocą drewnianej konstrukcji z obronionych w kant belek drewnianych. Stok wału od strony fosy umocniony był plecionką z faszyny. Na koronie wału natrafiono na ślad po pionowo wbitym palu drewnianym. W wykopie nr 6 zlokalizowanym na stoku nasypu ziemnego od południowej strony kopca zarejestrowano warstwę spalenizny i popiołu oraz pionowo wbity drewniany pał z umocnienia nasypu.

Część materiału ceramicznego, fragmenty kafla, naczyń szklanych, cegieł, datować można na okres od XIV do XVII w. W najbliższych warstwach w wykopie na szczycie kopca natrafiono na kilka drobnych fragmentów ceramiki z okresu wczesnego średniowiecza.

Materiały i dokumentację z badań złożono w Muzeum Okręgowym w Zamościu.

ZAWISZYCE, gm. Głubczyce
woj. opolskie
Stanowisko 0

patrz
opoka brązu

ŻARY
woj. zielonogórskie
Zamek Elbersteinów i pałac Promnitzów

PP Pracownia Konserwacji Zabytków
Pracownia Archeologiczna
Oddział w Poznaniu

Badania prowadzili: mgr mgr Edward Krause, Józef Marcinkiewicz i Piotr Wawrzyniak /autor sprawozdania/. Finansował WKZ w Zielonej Górze. Drugi sezon badań. Zamek z końca XIII w. Pałac z XVIII w. Budowle funkcjonowały do połowy XX w.

Kontynuowano badania wykopaliskowe kompleksu pałacowo-zamkowego w Żarach. Wytyczono wykop 1C /studnia zamkowa/ o wymiarach 2,50 x 2,05 m. Dokończono eksplorację 4 wykopów z sześciomiesięcznego sezonu badań. W sumie przebadano około 125 m² powierzchni i wyskoplono około 150 m³ ziemi.

Główne prace wykopaliskowe skoncentrowano na dziedzińcu pałacowym /wykopy 2A, 2B i 3/. Osiągnięto warstwy średniowieczne - II połowa XIII-XV w. / - prawdopodobnie obszar podzamcza. Poniżej tych warstw zalegał całec /głębokość 1,80-2,00 m/. Nie stwierdzono osadnictwa wczesnośredniowiecznego, ani żadnych pozostałości konstrukcyjnych po ewentualnym zamku niskim na terenie dziedzińca pałacowego.

Na zamku nadal badano wykop 4 /kuchnia zamkowa/. Osiągnięto całec - jasnośłoty drobnoziarnisty piasek pochodzenia rzecznego - na głębokości około 2,95-3,00 m. Mur w części północno-zachodniej wykopu zalegał jeszcze niżej - bezpośrednio w calcu, na głębokości około 3,25-3,30 m. Jego funkcja nadal pozostaje nieznana. W sumie wyznaczono 13 warstw głównych - użytkowych /14 - sta-całec/ datowanych od 2 połowy XIII do przełomu XV na XVI w. Brak nawarstwień wczesnośredniowiecznych.

Na dziedzińcu zamkowym prace eksploracyjne skupiono wokół studni średniowiecznej /wykop 1C/. Według wstępnego rozważania studnia została wybudowana prawdopodobnie w XIV w. i zasypana w początkach XVI w. Konstrukcja studni - kamienna /otoczak polny ułożony luźno, bez zaprawy/, być może kiedyś zada-